

**Міністерство охорони здоров'я України
Національний фармацевтичний університет
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації
Кафедра клінічної фармакології**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ
(TOPICAL ISSUES OF
CLINICAL PHARMACOLOGY AND CLINICAL PHARMACY)**

**Матеріали науково-практичної
Internet-конференції з міжнародною участю
28 жовтня 2025 року
м. Харків**

**Харків
НФаУ
2025**

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНКИ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРАКТИЧНУ МЕДИЦИНУ ТА ФАРМАЦІЮ

Назаркіна В. М.¹, Немченко А. С.², Кривенко Е.В.¹

¹Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна,

Кафедра соціальної фармації

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ, Україна

Кафедра організації та економіки фармації

asnemchenko@ukr.net

Вступ. Оцінка медичних технологій (ОМТ) є прозорим ефективним інструментом сучасного управління системою охорони здоров'я та фармацевтичним забезпеченням. Вона дозволяє обґрунтовано визначати ефективність, безпеку та економічну доцільність застосування лікарських засобів (ЛЗ), медичних виробів (МВ) і клінічних процедур. У сучасних умовах обмежених ресурсів та стрімкого розвитку медичних технологій (МТ) впровадження результатів ОМТ у практику стає критично важливим для підвищення ефективності системи охорони здоров'я та оптимізації витрат державного бюджету.

Мета – визначити ключові проблеми впровадження результатів ОМТ у практичну медицину та фармацію та прийняття рішень на їх основі.

Матеріали та методи: аналіз, узагальнення, системний підхід. Об'єктом дослідження виступали наукові публікації, нормативно-правові документи щодо організації та проведення ОМТ, а також використання результатів у практичній охороні здоров'я.

Результати. Незважаючи на наявність нормативної бази та наукових розробок, результати оцінки часто не інтегруються повністю у клінічну та фармацевтичну практику. Однією з основних проблем є недостатня взаємодія між державними органами, медичними закладами та фармацевтичними компаніями. Рішення щодо включення нових лікарських засобів або процедур до національних протоколів лікування і програм реімбурсації ухвалюються із значним відставанням, що зменшує ефективність застосування ОМТ і обмежує доступ пацієнтів до сучасних методів лікування.

Ще однією проблемою є обмежена кількість локальних клініко-економічних досліджень. Більшість доступних даних базуються на результатах міжнародних досліджень, які не відповідають умовам і потребам національної системи охорони здоров'я. Отже, під час ухвалення рішень регуляторами щодо реімбурсації, включення ЛЗ до переліків закупівель, формулярів обов'язково мають бути враховані національні особливості та можливості фінансування.

Додатково, існує затримка оновлення клінічних протоколів та настанов. Результати ОМТ часто не враховуються при розробці національних протоколів, що призводить до відставання впровадження нових методів лікування та фармакотерапії. Недостатнє інформування медичних і фармацевтичних працівників щодо результатів ОМТ також обмежує можливості їх практичного застосування.

Важливою проблемою є відсутність єдиного національного реєстру рішень ОМТ та стандартів їх застосування. В Україні наразі відсутній комплексний механізм централізованого зберігання, обробки та поширення інформації про результати ОМТ. Це створює фрагментарність у використанні науково обґрунтованих рішень і ускладнює координацію між різними ланками системи охорони здоров'я.

Для подолання цих проблем пропонується кілька ключових напрямів. Перш за все, необхідне створення національної платформи для обміну даними про ефективність і безпеку МТ. Така платформа забезпечить доступність результатів ОМТ для клініцистів, фармацевтів і державних органів, а також дозволить інтегрувати дані у національні протоколи та програми реімбурсації.

По-друге, важливим є підвищення кваліфікації медичних і фармацевтичних кадрів у сфері ОМТ. Системне навчання лікарів, фармацевтів та управлінців дозволить ефективніше використовувати результати ОМТ у прийнятті рішень щодо лікування, вибору ЛЗ та планування ресурсів.

По-третє, необхідне удосконалення нормативної бази і стандартизація процедур впровадження результатів ОМТ. Включення обов'язкових вимог щодо застосування результатів ОМТ при формуванні державних програм, національних протоколів та механізмів реімбурсації забезпечить прозорість і послідовність рішень.

По-четверте, важливо посилити міждисциплінарну співпрацю між науковцями, клініцистами, фармацевтами та регуляторами. Спільна робота оптимізує впровадження нових МТ, забезпечує їх безпечно та ефективно використання і своєчасно коригує національні стандарти відповідно до актуальних досліджень та клінічних потреб.

Результати анкетування лікарів і фармацевтів свідчать, що у практичній діяльності результати ОМТ використовуються недостатньо, що обумовлено браком часу, обмеженою доступністю ресурсів і відсутністю відповідних знань і навичок. Респонденти зазначали, що у прийнятті рішень вони здебільшого керуються нормативними документами (протоколи, настанови та формуляри), спираються на власний досвід і думку експертів. Водночас, фахівці усвідомлюють важливість ОМТ для вибору оптимальних рішень і підвищення ефективності надання медичної та фармацевтичної допомоги.

Висновки. Інтеграція результатів ОМТ у практичну медицину та фармацевцію є ключовим чинником підвищення ефективності системи охорони здоров'я. Вона дозволяє оптимізувати витрати, забезпечити економічну доцільність застосування МТ, підвищити доступність високоякісних ЛЗ і покращити результати лікування пацієнтів. Реалізація цих завдань потребує комплексного підходу, який поєднує нормативно-правові, освітні, організаційні та інформаційні заходи, а також активну взаємодію між державою, науковою спільнотою та практичними медичними і фармацевтичними закладами. Створення єдиної системи ОМТ, підвищення кваліфікації фахівців та удосконалення нормативних механізмів стануть ключовими факторами успішного впровадження результатів ОМТ у практику охорони здоров'я України.